

RAPORT ȘTIINȚIFIC

privind implementarea proiectului „Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic: perspective naționale și internaționale”, PN-II-ID-PCE-2011-3-0610,

în perioada noiembrie 2013 – noiembrie 2014

Contract de finanțare nr. 327 din 24.10.2011

Activitățile științifice preconizate pentru anul 2014:

Anul	Obiective	Activități	Rezultate livrate pe etapă
2014	1. Promovare și dezvoltare	1.1. Promovarea proiectului prin intermediul resurselor On-line. Dezvoltarea pagini Web a proiectului	Pagina web: http://archaeoheritage.ro/proiect/
		1.2 Promovarea proiectului prin intermediul evenimentelor academice internaționale	Participarea la conferințele EAA, EAC etc.
	2. Cercetarea noilor tendințe privind politicile de protejare a patrimoniului arheologic în statele europene	2.1. Analiza politicilor culturale europene	Consultarea experților din cadrul instituțiilor europene
		2.2. Analiza Politicilor UNESCO	Consultarea experților din oficiul central al acestei organizații internaționale
	3. Valorificarea rezultatelor cercetării	3.1. Elaborarea studiilor la tema	Publicarea articolelor în reviste și culegeri de studii
		3.2. Dezvoltarea studiului de bază	Elaborarea a două capitole

1. PROMOVARE ȘI DEZVOLTARE

Ținând cont de obiectivele stabilite pentru anul 2014 am reușit realizarea următoarelor activități:

1.1 Promovarea proiectului prin intermediul resurselor On-line. Dezvoltarea pagini Web a proiectului

Promovarea proiectului s-a realizat pe parcursul anului 2014 printr-un șir de activități (discuții cu experți și factori de decizie; conferințe internaționale, deplasări la instituții de profil din țară și de peste hotare, publicații). Totodată, cu scopul diseminării proiectului am continuat dezvoltarea paginii web <http://archaeoheritage.ro/>. Astfel, pagina conține un șir de compartimente (informații generale, planul de activități, rezultate așteptate, Bibliotecă,

legislație, noutăți, monitorizarea presei și dezbaterilor parlamentare). Într-un timp scurt pagina a devenit destul de populară, după cum se poate observa și din datele ce urmează:

Perioadă	Anul 2014
Săptămânal	Peste 3000 vizitatori, dintre care peste 400 unici
Lunar	Peste 12000 vizitatori, dintre care peste 1300 unici

Pagina proiectului conține câteva componente originale:

- a. În primul rând prin intermediul acestui portal, pentru prima dată în România, se monitorizează mass media care reflectă probleme privind patrimoniul cultural, în general, și patrimoniul arheologic, în special. Stocarea acestor articole pe o singură pagină permite analiza dinamicii discuțiilor publice, diversitatea problemelor abordate, repartiția geografică etc. În final, acest domeniu va facilita dezvoltarea unei direcții de cercetare privind mediatizarea problemelor de patrimoniu.
- b. Pe pagină sunt plasate cele mai recente publicații din lume în domeniul cercetării, protejării și managementului patrimoniului arheologic:
<http://archaeoheritage.ro/aparitii-recente/>
- c. Portalul web este și o bază de date bibliografice, care permite accesul rapid al persoanelor interesate la titluri de referință în domeniul cercetării, protejării și managementului patrimoniului arheologic <http://archaeoheritage.ro/bibliografie/>
- d. Pagina web a proiectului conține și cea mai completă Bază de date de acte normative, în primul rând din România (peste 100 legi, hotărâri de parlament, hotărâri de guvern, ordine ale ministerului culturii etc.), dar și din R. Moldova, acte europene (Consiliul Europei și UE) și convenții internaționale (UNESCO; ICOMOS etc.):
<http://archaeoheritage.ro/legislatie/> Prin realizare acestei Baze de date legislative facilităm accesul la prevederile normative din țară și de peste hotare în domeniul protejării patrimoniului arheologic.
- e. La capitolul "Resurse" pagina conține și o listă de Resurse On-line din țară și de peste hotare care la fel contribuie accesul la informații diverse privind protejarea patrimoniului arheologic: <http://archaeoheritage.ro/bibliografie/resurse-on-line/>

Toate componente paginii sunt actualizate continuu. Astfel completarea cu noi date asigură un caracter actual, divers și calitativ al informației paginii proiectului.

1.2 Promovarea proiectului prin intermediul evenimentelor academice internaționale

Proiectul a fost promovat la un șir de evenimente internaționale, atât prin intermediul unor prezentări generale ale proiectului, cât și a unor comunicări științifice în problemele de protejare a patrimoniului arheologic.

Conferințe: În 2014 am participat la două evenimente internaționale cu impact larg, care au facilitat atât prezentarea unor rezultate ale proiectului, cât și stabilirea unor noi relații de colaborare. În acest context, menționez organizarea și moderarea unui panel în cadrul Conferinței anuale a Asociației Arheologilor Europeni, la care au participat peste 20 de experți din toată lumea:

- a. Coorganizator și moderator: Panel "Defining Community Archaeology in a Global World". At the 20th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists. 10-14 September 2014, Istanbul, Turkey.
- b. În cadrul aceleiași conferințe am prezentat comunicarea *Excavations in the Medieval Fortress Soroca: an example of Community archaeology (Republic of Moldova)*. 20th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists. 10-14 September 2014, Istanbul, Turkey
- c. Prezentare: *Open access and open data in archaeology: a case of Romania*. Annual Conference "Open Access und Open Data verändern die Archäologie: Erfahrungen, Reflexionen, Strategien" 8. Deutscher Archäologiekongress, 06.-10. Oktober 2014, Berlin, Germany

Vizite de studiu: Pe parcursul anului 2014 am realizat două vizite de cercetare, una la RGK, Institutul German de Arheologie de la Frankfurt pe Main, Germania și alta la Muzeul de Istorie, București:

- a. În perioada 6-19 iulie 2014 am realizat vizita de cercetare în biblioteca Institutului German de Arheologie, RGK de la Frankfurt am Main în vederea elaborării studiilor preconizate în proiect. Totodată, am discutat cu colegii germani de la RGK problema cercetării și managementului patrimoniului arheologic în Germania. Pe lângă faptul că am studiat literatura occidentală recentă privind tendințele curente în domeniul protecției patrimoniului, care mi-a permis finalizarea studiului "Preserving archaeological remains in situ: from the legal to the practical issues. Romanian case"; am reușit să actualizez compartimentul bibliografic de pe pagina web a proiectului <http://archaeoheritage.ro/bibliografie/>. În scopul extinderii relațiilor de colaborare cu

partenerii germani, schimbului de experiență și de lucrări științifice am realizat trei vizite scurte la alte instituții de profil arheologic din Germania: Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Mainz și la Aachen Center for Documentation and Conservation, RWTH, Aachen University.

- b. În perioada 12-15 noiembrie 2014 am realizat vizita de cercetare la Muzeul de Istorie la București, în cadrul căreia am discutat cu colegii despre diverse aspecte ale protejării patrimoniului arheologic din România, cum ar fi problema utilizării detectoarelor de metal sau inițiativele legislative de modificare a legislației României în domeniul patrimoniului cultural.

2-3. CERCETAREA NOILOR TENDINȚE PRIVIND POLITICILE DE PROTEJARE A PATRIMONIULUI ARHEOLOGIC ÎN STATELE EUROPENE ȘI VALORIFICAREA REZULTATELOR CERCETĂRII

Pe parcursul anului 2014 au fost continuate cercetările politicilor culturale europene și analizate politicile culturale ale UNESCO. Astfel, în 2014 activitatea din cadrul proiectului a fost concentrată pe câteva segmente de cercetare privind elaborarea studiilor la tema proiectului și la dezvoltarea studiului de bază.

- a. am reușit redactarea studiilor participanților la simpozionul „Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural”, realizat la Iași, 2-3 noiembrie 2012. În colaborare cu Editura ARC am reușit publicarea acestui volum, care cuprinde 15 studii originale privind diverse aspecte ale patrimoniului arheologic din România. În final, prin publicarea acestui volum valorificăm dezbaterile din cadrul simpozionului și oferim publicului larg oportunitatea de cunoaște mai bine diverse aspecte problematice ale patrimoniului arheologic național. S. MUSTEAȚĂ, (Ed.), (2014): *Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România. Culegere de studii*, Chișinău/Iași, Editura ARC, 2014, 224 pag., ISBN 978-9975-61-843-4
- b. În 2014 am colectat, redactat și pregătit pentru tipar volumul Conferinței Internaționale „Current trends in the archaeological heritage preservation: the national and the international perspectives, Iași, 6-10 noiembrie 2013. Culegerea cuprinde 25 de studii ale cercetătorilor din peste 20 de state ale lumii. Volumul a fost deja prezentat la Archaeopress pentru a fi publicat în seria BAR International Series. S. MUSTEAȚĂ, Șt. CĂLINIUC (Eds.), *Current Trends in Archaeological Heritage Preservation: National and*

- the International Perspectives. Proceedings of the international conference, Iași, Romania, November 6–10, 2013*, BAR International Series, under print.
- c. Rezultatele proiectului au fost publicate și în rezumatele conferinței: MUSTEAȚĂ, S. (2014): *Excavations in the Medieval Fortress Soroca: an example of Community archaeology (Republic of Moldova)*. Abstracts of the Oral and Poster Presentations. 20th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists. 10-14 September 2014, ITU, Istanbul, Turkey, 2014, 174-175.
- d. Articole în reviste de profil: S MUSTEAȚĂ, S. (2014): *Tendințe curente în protecția patrimoniului arheologic: perspective naționale și internaționale*. In: *Arheologia Moldovei*, 37, 2014, 354-356, ISSN 0066-7358 (CNCS B, indexată în ancientworldonline.blogspot.com (AWOL); *JournalSeek*; *Scipio*; *WorldCat*; *IndexCopernicus*; *HathiTrust Digital Library*; *Reteurbs*; *Anthropological Index Online (AIO)*; *Journal Directory*).
- e. Pe lângă cele menționate mai sus, am elaborat prefața la cele două volume coordonate și am scris câte un articol în fiecare din ele:
1. S. MUSTEAȚĂ, *Prefață*, S. MUSTEAȚĂ, (Ed.), *Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România. Culegere de studii*, Chișinău/Iași, Editura ARC, 2014, ISBN 978-9975-61-843-4, 9-11.
  2. S. MUSTEAȚĂ, *Etica și deontologia profesională în arheologia contemporană*, S. MUSTEAȚĂ, (Ed.), *Arheologia și politicile de protejare a patrimoniului cultural în România. Culegere de studii*, Chișinău/Iași, Editura ARC, 2014, ISBN 978-9975-61-843-4, 76-91.
  3. S. MUSTEAȚĂ, PREFACE, IN: S. MUSTEAȚĂ, Șt. CĂLINIUC (Eds.), *Current Trends in Archaeological Heritage Preservation: National and the International Perspectives. Proceedings of the international conference, Iași, Romania, November 6–10, 2013*, BAR International Series, under print
  4. S. MUSTEAȚĂ, *Preserving archaeological remains in situ: from the legal to the practical issues. Romanian case*, IN: S. MUSTEAȚĂ, Șt. CĂLINIUC (Eds.), *Current Trends in Archaeological Heritage Preservation: National and the International Perspectives. Proceedings of the international conference, Iași, Romania, November 6–10, 2013*, BAR International Series, under print

f. În 2014 am elaborat și publicat două studii în lucrări colective publicate în occident sub egida unor edituri și instituții de prestigiu, care largesc impactul proiectului:

1. S. MUSTEAȚĂ, *Archaeological heritage crimes in Romania and Moldova: a comparative view*. In: Louise Grove and Suzie Thomas (eds), *Heritage Crime: Progress, Prospects and Prevention*, Palgrave Macmillan, 2014, 71-80, ISBN 978-1-137-35750-2 (236 pag.).
2. S. MUSTEAȚĂ, *Implementing Valletta Convention in the Republic of Moldova*. In: Victoria M. van der Haas and Peter A.C. Schut (eds), *The Valletta Convention: Twenty Years After. Benefits, Problems, Challenges*, EAC Occasional Paper 9, *Archaeolingua*, 2014, 99-104, ISBN 978-963-9911-49-9 (184 pag.).

Probleme și perspective

Din cauza modificărilor contractuale și diminuării bugetului proiectului pentru anul 2014 am fost nevoiți să adaptăm planul de acțiuni al proiectului la noile realități financiare. Astfel, vizitele de documentare la UNESCO (Paris), UE (Bruxel) preconizate pentru anul 2013 au fost transferate pentru anul 2015. De aceea, sperăm că bugetul planificat pentru anul 2015 ne va permite realizarea acțiunilor preconizate în proiect.

Perspective

Pentru anul 2015 sunt preconizate în planul de acțiuni actualizat al proiectului un șir de activități care vor conduce la implementarea obiectivelor:

Anul	Obiective	Activități	Rezultate livrate pe etapă
2015	1. Cercetarea noilor tendințe privind politicile de protejare a patrimoniului arheologic în statele europene	1.1. Analiza politicilor culturale ale UE și consultarea experților din cadrul instituțiilor europene	Vizită de studii UE, Bruxelles
		1.2. Analiza Politicilor UNESCO și consultarea experților din oficiul central al acestei organizații internaționale	Vizită de studii UNESCO, Paris

2. Promovare și dezvoltare	2.1. Promovarea proiectului prin intermediul resurselor On-line. Dezvoltarea pagini Web a proiectului	Pagina web: http://archaeoheritage.ro/proiect/
	2.2 Promovarea proiectului prin intermediul evenimentelor academice internaționale	Participarea la conferințele EAA, EAC etc.
3. Valorificarea rezultatelor cercetării	3.1. Discutarea primei variante a studiului	Manuscrisul lucrării
	3.2. Redactarea finală a lucrării	Manuscrisul lucrării actualizat
4. Discutarea perspectivelor protejării și valorificării patrimoniului arheologic în România	4.1. Elaborarea unei liste de sugestii privind politicile de protejare a patrimoniului arheologic din România	Listă de sugestii
	4.2. Raportare și follow up	Raportul final

25.11.2014

Dr Sergiu Musteață, Director proiect,